

Náboženský život

Badatelé soudí, že náboženský život obyvatel Slezska v době před přijetím křesťanství bylo obdobný jako náboženský život jiných slovanských kmenů. V oblasti Horní Odry byla pravděpodobně nejdůležitějším místem náboženských praktik a kultů dnešní Hora sv. Anny a nejdůležitější kultovní místo ve Slezsku se nacházelo na hoře Šléza. Nakonec i její název a název Śląsk, který je polským označením pro Slezsko, mají stejný slovanský slovní kořen – slovo „śląg“, které jedni badatelé označují jako vlhkost, přičemž jiní soudí že se jedná slezským nářečím upravené slovo „szlag“, čili blesk. Podle východoslovanských zdrojů byl prvním, kdo se chopil úsilí zavést ve Slezsku křesťanství, Oslaw, který byl učněm slovanských apoštolů Cyrila a Metoděje, kteří v té době pobývali ve slovenské Nitře. Tento Oslaw měl v roce 863 zavítat do Slezska, které v té době bylo provincií Velkomoravské říše, aby zde mnoho jeho obyvatel pokřtil ve východním ritu. Stopy jeho činnosti přežily v ústních tradicích v Opolí, Kožle i Ratiboři. Trvalé výsledky však přinesla teprve christianizace v římském ritu, ke které došlo na tomto území během vlády Měška I. po roce 966.

První kostel v Kožle byl obdobně jako většina slezských kostelů v raném středověku dřevěný. První písemná zmínka o existenci kozielské farnosti, kterou známe, pochází z 22. června 1293. Ten den se Kozielsko-Bytomský kníže Kazimír II. zřekl práva na desátky od vsí Łężce, Pokrzywnica a Cisowa, a to ve prospěch probošství v Kožle. Proboštem kozielské farnosti byl v té době pravděpodobně hlavní velitel zdejšího velitelství Johanitů, které do Kožle přivedli opoľští Piastovci a kteří zůstali ve městě až do sekularizace řádu v roce 1810.

V I. polovině XV. století začínají v Kožle působit františkáni, kteří svůj klášter a kostel sv. Barbory postavili v okolí místa Rybarze. Tyto objekty byly zničeny v XVII. století a františkáni se do Kožle vrátili teprve v XVIII. století, když na ulici Czerwińskiego postavili klášter a k němu přiléhající kostel. Po jejich vyhnání ze Slezska v roce 1810 se františkáni do Kožle již nevrátili.

V XVI. století začali v Kožle vyvíjet svou aktivitu protestanté, kteří své modlitby a obřady provozovali nejdříve v soukromých domech. Protestantská svatyně byla v Kožle vybudována teprve po dobytí Slezska Pruskem v XVIII. století. Byla ale rozebrána po 2. světové válce. V XVIII. století bylo rovněž umožněno Židům, aby se v Kožle osidlovali. Ti zde pak ke konci XIX. století vybudovali imponující synagogu, kterou však během Křišťálové noci 9. listopadu 1938 vypálily fašistické bojůvky.